

مهندس آیدین حسن زاده
کارشناس مجتمع تحقیقات کاربردی و تولید بذر
شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی

بیماری‌های بادام زمینی

(عمق بیشتر از ۸ سانتی‌متر) کشت شده باشند و خاک بیش از حد مرطوب یا خشک باشد، جوانه زنی بذر و خروج آن از خاک با مشکل مواجه خواهد شد و با وارد آمدن تنش و صدمات فیزیکی در جوانه، شرایط را برای حمله بیمارگر فراهم می‌نماید.

شکل ۱. بادام زمینی آلوده به قارچ *Aspergillus*

از دیگر عوامل محیطی موثر، دمای خاک است. گیاهان بالغ در خاک با دمای پائین، معمولاً حساسیت کمتری دارند و میزان خسارت کاهش می‌یابد. این امر به دلیل کاهش فعالیت زیستی قارچ آسپرژیلوس و دیگر عوامل بیماری‌زای خاکزی است. اغلب علائم قابل مشاهده بیماری، شامل پژمردگی، چروکیدگی برگ‌ها و خشک شدن گیاهچه‌ها است. همچنین توده پودری سیاه رنگ هاگ‌های قارچ روی اندام‌های هوایی گیاه تشکیل می‌شوند. گیاه بادام زمینی در ادامه رشد، در سطح خاک گسترش می‌یابد که در این زمان در صورت آلودگی گیاهچه به قارچ، بافت طوقه قهوه‌ای و چروکیده شده و در نتیجه آوندها از بین می‌روند و این امر پژمردگی و مرگ گیاه را به دنبال خواهد داشت.

۵

1. Bellgard, S. 2004. Common diseases of peanuts in the top end of the NT. The American phytopathological society. No. 62.
2. Subrahmanyam, P. 1994. Field diagnosis of groundnut diseases. International crops research institute for the semi-arid tropics. No. 36.
3. www.fao.org/

بادام زمینی (*Arachis hypogaea* L.)، گیاهی یکساله از خانواده Fabaceae و بومی آمریکای جنوبی است که کشت آن به عرض‌های جغرافیایی ۴۰ درجه شمالی و ۴۰ درجه جنوبی محدود می‌شود. طبق آمار فانو در سال ۲۰۱۳، چین با تولید بیش از ۱۶ میلیون تن بادام زمینی، در رتبه نخست قرار دارد و کشورهای هند، نیجریه و آمریکا در رتبه‌های بعدی قرار دارند. ایران نیز با تولید ۴۰۰۰ تن بادام زمینی در سال مشابه در رتبه ۷۷ (در بین ۱۱۳ کشور تولیدکننده بادام زمینی) قرار گرفته است. در چرخه زندگی بادام زمینی، بیماری‌های مختلفی در مراحل رشدی گیاه، روی برگ، ساقه، طوقه، غلاف و بذر ایجاد می‌شوند و کیفیت بذر و عملکرد محصول را کاهش می‌دهند، بنابراین نیاز است از مرحله جوانه زنی تا پس از برداشت، بررسی‌های کنترلی صورت گیرد. از این شماره و تا چند شماره آتی خبرنامه، تلاش خواهد شد تعدادی از بیماری‌های مهم بادام زمینی شرح داده شود.

بیماری‌های مرحله گیاهچه

از آنجایی که گیاهچه‌ها و گیاهان جوان حساس هستند، ایجاد بیماری در این مرحله امری معمول است و به صورت پوسیدگی بذر، پژمردگی و مرگ گیاهچه بروز می‌کند. پوسیدگی ناشی از قارچ آسپرژیلوس (*Aspergillus spp.*)، یک بیماری بذرزاد است که می‌تواند باعث مرگ گیاهچه‌ها شود (شکل ۱). عوامل محیطی نیز در میزان خسارت این قارچ و دیگر بیمارگرهای خاکزی موثرند. در مورد عمق کاشت بذر، اگر بذر سطحی (عمق کمتر از ۳ سانتی‌متر) و یا خیلی عمیق

منابع: